

Riihimäen rakennetun ympäristön ohjelma – työpaja 15.3.2017

Yhteenveto

Kaupunkisuunnittelu/14.7.2017/PL

Riihimäelle laaditaan kaupungin ensimmäinen rakennetun ympäristön ohjelma. Ohjelmassa määritellään Riihimäen rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan **erityispiirteet**, joita tulee vaalia kaupunkiympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa. Kaupungin rakennetulle ympäristölle asetetaan **laatutavoitteet** ja ohjelma määrittelee myös **toimenpiteet** tavoitteiden toteuttamiseksi.

Rakennetun ympäristön ohjelmaa laaditaan Riihimäellä yhteistyössä. Mukana ovat kaupunkikehityksen toimialueen lisäksi kaupunginmuseo ja Museovirasto. Toimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan tulevien vuosien aikana ohjelmassa asetettavien tavoitteiden mukaisesti.

Ohjelman laatimisen avuksi haluttiin koota riihimäkeläisten näkemyksiä oman kaupunkinsa rakennetun ympäristön erityispiirteistä ja kehittämistarpeista. Kaikille kaupunkilaisille avoin työpaja järjestettiin Taidemuseolla 15.3.2017.

Seuraavassa esitetään yhteenveto työpajassa käydystä keskustelusta. Työpajasta on kirjoitettu myös Riihimäen Koti&Kaupunki-lehdessä 1/2017.

Työpaja toteutettiin *learning café* -menetelmällä, jossa keskustellaan pienryhmissä. Työpajan keskustelujen aiheet oli valittu Riihimäen kaupunkiympäristön kehittämisen kannalta ajankohtaisiksi ja ohjelmatyötä tukeviksi. Aikaisemmin menetelmää on käytetty Riihimäen yleiskaavan kaupunkirakennemalleja koskeneessa työpajassa huhtikuussa 2014.

Työpajan aihe kiinnosti kaupunkilaisia: tilaisuudessa oli kolmisenkymmentä osallistujaa. Työpajassa osallistujat jaettiin neljään ryhmään, jotka vaihtoivat pöytää ja keskustelunaihetta vartin välein. Vaikka kaikissa pöydissä oli oma teemansa, limittyivät keskustelut pöydästä toiseen.

Pöytien teemat olivat Riihimäen rakennetun ympäristön erityispiirteet, keskustan kehittäminen sekä asuinalueet ja reitit. Lisäksi pohdittiin keskustan kaupunkiympäristön laatua selvittäneen tutkimuksen¹ pohjalta Rautatienpuiston, Veturitallien ja Asemaseudun sekä Paloheimonkadun ja Etelän Viertotien välisten kortteleiden kehittämistä.

Lapsille oli oma, ohjattu työpaja, jossa he tutustuivat kaupunkiympäristö-temaan muun muassa askartelemalla taloja ja pihapiirejä.

Kuva: Työpajan tuloksia. (Heikki Pitkänen).

Rakennetun ympäristön ohjelmassa määritellään Riihimäen rakennetun ympäristön erityispiirteet. Erityispiirteiden määrittely tuo esille kaupungin omaleimaisuutta ja luo kaupungille kiinnostavaa brändiä, jolla erottua muista.

Keväällä 2016 kaupunkilaisilta pyydettiin verkossa järjestetyn kyselyn avulla näkemyksiä siitä, mitkä he kokevat Riihimäen erityispiirteiksi. Työpajassa keskustelua jatkettiin. Osallistujien mielestä Riihimäen identiteettiä tulisi korostaa eri tavoin. Brändäyksen aiheiksi esitettiin vanhaa kolmostietä ja myös Sako Oy ja ampumaharrastus ovat Riihimäellä erityisiä. Riihimäki on myös kuivan maan kaupunki. Kaupungissa koetaan olevan ihmisen kokoinen mittakaava, mitä pidettiin hyvänä asiana: kaikki on kävellen ja pyöräillen saavutettavissa.

Työpajan osallistujien mielestä ylpeyden aiheita Riihimäellä ovat Rautatienpuisto, maauimala, museot ja patsaat sekä Peltosaari graffiteineen ja kasvimaineen. Riihimäen koettiin olevan hieno kaupunki ja omaavan myös maalaisidylliä. Suosikkipaikkoina mainittiin Vahteristonmäki, Hatlamminsuo ja Sammalistonsuo sekä Messupuisto, uimalan harju, Lasimuseo ja kirjasto. Peltosaarta pidettiin Riihimäen eniten kaupunkikulttuurisia piirteitä omaavana alueena. Myös asematunnelin taide sai kehuja.

Riihimäen erityispiirteistä puhuttaessa nousi esille myös kaupungin näkyvyys junasta. Radanvarren alueen ulkoasuun tulisi kiinnittää huomiota.

Työpajassa käytiin keskustelua myös siitä, **mitä Riihimäeltä puuttuu**. Näitä olivat pilvenpiirtäjä, tekojärvi, turvekylpylä, ajoneuvojen sähkölatauspiste, kävelysilta radan yli ja kulttuuritoimijoiden yhteistilat. Riihimäelle haluttiin järjestettäväksi myös iso konsertti kaupunkilaisille.

Yleisille alueille ja julkisiin tiloihin toivottiin **taideteoksia**, jotka ilmentäisivät Riihimäen ja sen eri alueiden identiteettiä. Kaupunkikuvaan ehdotettiin muodostettavaksi yhtenäistä ilmettä patsaiden ja valaistuksen avulla. Tunnistettavat elementit yhtenäistäisivät alueita ja reittejä ja ohjaisivat kulkua esimerkiksi Rautatienpuistossa.

Erikseen pohdittiin, sopisiko **korkea rakentaminen** Riihimäelle ja missä sen tulisi sijaita. Rakentamiseen suhtauduttiin myönteisesti ja sijoituspaikoiksi ehdotettiin Peltosaarta, Veturitallien ympäristöä, Paloheimonkadun ja Etelän Viertotien rakentamattomia kortteleita sekä keskustaa yleisemmin.

Kuva Tapio Aulu

Kuva Mia Heinonen

Kuva Tapio Aulu

Keskustan kehittäminen on Riihimäellä ollut esillä pitkään ja yleiskaavan 2035 valmistumisen myötä aloitetaan yleissuunnitelman laatiminen keskustan alueelle. Riihimäen asukkaista noin 93 % asuu alle 3 km säteellä matkakeskuksesta ja monet myös asioivat keskustassa päivittäin – kysymys keskustan elävöittämisestä koskettaa kaikkia riihimäkeläisiä. Työpajassa käytiin kaupunkilaisten kanssa keskustelua siitä, **mikä keskustassa kaipaisi muutosta** ja kuinka keskustan alueesta saataisiin viihtyisämpi.

Osallistujilla oli keskustaan liittyen monenlaisia tarpeita ja ideoita. Keskustaan haluttiin lisää vehreyttä ja elävyyttä: värejä, kahvilakulttuuria ja istutuksia. Hämeenkatua esitettiin muutettavaksi kävelykaduksi esimerkiksi Keskuskadun ja Kauppakadun väliseltä osuudelta, vaikkapa vain kesäaikaan. Hämeenkadun ylle ideoitiin kattorakenne, jolla olisi terassi. Kaikki kohteet toivottiin toteutettavaksi esteettöminä.

Keskustan yleistä siisteyttä tulisi osallistujien mielestä parantaa; graffitit puhdistaa, rikkinäiset katukivet korjata ja vinossa seisovat liikennemerkkit oikaista. Graffiteja varten ehdotettiin varattaviksi erikseen niille tarkoitettuja paikkoja esimerkiksi koulujen läheisyydessä Peltosaarella ja Harjurinteessä. Ankkapuisto kaipaisi kunnostusta sekä jäätelökioskia.

Keskustan ja lähialueiden hoitamattomille, **tyhjiille tonteille ja tiloihin** toivottiin toimintoja, jotka voisivat olla väliaikaisiakin: näyttelyitä, kirpputoreja, valotapahtumia ja ilotulituksia. Matkakeskukseen osallistujat sijoittaisivat myymälöitä, keilahallin ja muita harrastuspaikkoja, Majakkaan tai entiselle linja-autoasemalle kauppahallin. Vanhalla kauppatorilla voisi olla sopiva paikka liikennepuistolle. Myös minigolfrata ja skeittipuisto olivat toivottuja toimintoja keskustassa. Voimalan poikki tulisi toteuttaa kulkuyhteys kauppakeskus Atomista aseman suuntaan. Tyhjiä tilojen käytön tehostamisen keinoksi esitettiin vuokrien laskemista.

Muutoksen keskelläkin keskustassa haluttiin **säilyttää** puistot ja vanhat rakennukset; nimeltä mainittiin muun muassa Vihreä talo, Nuorisotalo ja Hämeenkadun korttelit. Joitakin rakennuksia keskustasta joutaisi osallistujien mielestä purkaakin.

Liikenneympäristön selkeyttämiseksi esitettiin kiertoliittymien rakentamista Kulmalan puistokadun ja Etelän Viertotien, Paloheimonkadun ja Torikadun sekä Pohjoisen Valtakadun, Keskuskadun ja Pohjoisen rautatienkadun risteykseen. Myös Hämeenaukiota pidettiin liikenteellisesti heikkona. Pysäköintiä keskitettäisiin asemanseudulle, pysäköintikansille Peltosaareen ja pysäköintitaloon keskusta. Nykyinen liityntäpysäköinti sai myös kehuja.

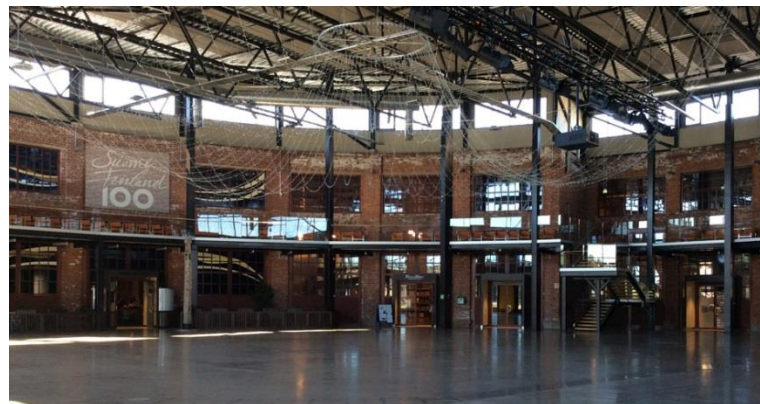

Palvelut, harrastuspaikat ja tapahtumat houkuttelevat kävijöitä keskustaan. Kaupunkitaide tuo elävyyttä katuympäristöön ja voi tulla esille arkisissakin elementeissä. Riihimäen keskustaan toivottaisiin mm. kahviloita ja skeittipuistoa.

Työpajaan osallistuneet kaipasivat Riihimäelle yhteisiä kohtaamispaikkoja kaikenikäisille kaupunkilaisille. Sellaiseksi ehdotettiin veturitalleja, jonne osallistujat ideoivat monipuolisia toimintoja: elokuvateatteri, kahvila-ravintola, turvekylpylä, nuoriso- ja kaupunginteattereiden yhteinen teatteritila ja kulttuuritoimintaa, joka yhdessä rautatien kanssa yhdistäisi vanhaa nykyaikaan. Veturitallien ja aseman läheisyyteen sijoitettaisiin supermarket, hotelli ja tornitaloja. Rakentamista alueelle ehdotettiin toteutettavan puu- ja tiiliarkkitehtuurina. Ylipäättään **asemanseudulle** kaivattiin uutta ja näyttävää rakentamista, nk. **WAU-elementtiä**.

Peltosaassa on jo pitkään kehitetty **kaupunginosan** yhteisöllisyyttä ja ympäristön viihtyisyyttä. Työpajassa Peltosaaren monikulttuurisuus koettiin ylpeyden aiheeksi ja se haluttiin näkyväksi alueella. Peltosaaren toivottiin lisää väriä ja Pelmuraalin kaltaista katutaidetta. Viljelypalstat haluttiin säilyttää ja niihin liittyviä toimintoja edelleen kehittää. Entisiin kauppakiinteistöihin toivottiin uutta käyttöä.

Kuva: Vanhat rakennukset voivat taipua moneksi. Pieksämäellä entisten veturitallien uudistetuissa tiloissa voi järjestää mm. konsertin tai lentopallo-ottelun. (Anniina Korkeamäki)

Riihimäen asemanseudulla on upea kokonaisuus arvokkaita rakennuksia. Veturitalleista haluttaisiin yhteinen kohtaamispaikka, jossa olisi teatteritiloja ja ravintoloita. Alueelle sijoitettaisiin rohkeasti myös uutta, korkeampaa rakentamista.

Rautatienpuistoa keskustelijat pitivät erityisen hienona ja se mainittiin myös kaupungin erityispiirteenä ja ylpeyden aiheena. Puiston arvon kohentamisen katsottiin tukevan keskustan omaleimaisuutta, riihimäkeläisyyttä. Sellainenkin toive esitettiin, ettei Rautatienpuistoa rakennettaisi liikaa – alueelle ominainen vanhan kaupungin tunnelma ja arkkitehtuuri halutaan säilyttää.

Rautatienpuistoon toivottiin lisää palveluja ja vierailukohteita kaupunkilaisille: kesätoimintaa ja kioski, kiipeilytelineitä sekä asukastalo ja -puisto. Rautatienpuiston katuympäristöä tulisi osallistujien mielestä kehittää rakentamalla kävelyn ja pyöräilyn väylä Kirkkopolun varteen sekä parantamalla Maantien kulkuväylää. Katujen varsille toivottiin lisää penkkejä. Rautatienpuistossa tarvittaisiin selkeä opastus ja info matkailijoita varten. Puistoon esitettiin toteutettavaksi raitteja valojen ja yhtenäisten kadunkalusteiden avulla. Uusille kaupunkilaisille esitettiin mahdollisuutta puiden istutukseen.

Työpajan osallistujat ideoivat monenlaista käyttöä rakentamattomille tonteille ja turhan laajoiksi koetuille parkkialueille Paloheimonkadun ja Etelän Viertotien varressa. Alueilla voisi järjestää kirpputoreja, kaupungin valotapahtumia ja ilotulituksia sekä sijoittaa lasten kiipeilyvälineitä ja pienoistgolfraudan. Tonteille esitettiin rakennettavaksi asuintaloja, jotka voisivat olla korkeitakin.

Kaupunkilaiset haluaisivat nauttia Rautatiepuistosta nykyistä laajemmin: alueelle toivottaisiin lisää palveluita ja penkkejä. Kadunkalusteilla voitaisiin luoda alueelle yhtenäistä ilmettä ja ohjata kulkua. Rakentamattomille tonteille ideoitin väliaikaista käyttöä.

Kohtaamisen ja toiminnan paikat kulkureittien varsilla muodostavat elävää kaupunkiympäristöä¹. Työpajan osallistujia pyydettiin kertomaan kohtaamispaikoista omilla asuinalueillaan. Hirsimäessä sellainen on Ilvespuisto, jonne ehdotettiin rakennettaviksi näkötorni ja liukumäki. Varsinaisten kaupungin puistoina hoitamien viheralueiden lisäksi metsäinen, asemakaavan rakentamaton asuinalue Lasitehtaantien eteläpuolella on muodostunut asukkaille kohtaamispaikaksi ja lähiluontokohteeksi; tälle metsäalueelle toivottiin parempaa siivousta. Metsäkorvessa puolestaan leikkipuisto koettiin tärkeäksi paikaksi.

Osallistujat näkivät mahdollisuuksia parantaa kaupunkiympäristöä pienin toimenpitein, kuten lisäämällä roskisten määrää ja maalaamalla harmaat sähkökaapit. Myös linnunpönttöjä toivottiin. Asuinalueiden identiteettiä voitaisiin korostaa taideteosten avulla.

Keskustelijoiden mielestä Riihimäellä tulisi rakentaa asuntoja sekä toteuttaa hyvät kulkuyhteydet esimerkiksi nuorille, jotka eivät aja autoa.

Vantaanjoessa osallistujat näkivät paljon mahdollisuuksia. Vantaanjokea tulisi kunnostaa ja sen rantoja kehittää virkistyskäyttöön. Asumista varten voitaisiin muotoilla kanavanrantakonseptia.

Yhdyskuntasuunnittelussa on yleisesti tavoitteena edistää ympäristöystävällisten kulkumuotojen osuutta liikenteessä. Kävelyn ja pyöräilyn potentiaali lyhyiden etäisyyksien Riihimäellä on suuri.

Kävelyn ja pyöräilyn reittien puutteet ja kehittäminen herättivät työpajassa runsaasti keskustelua. Pyöräilyreittien jatkuvuus koetaan huonoksi ja keskusteluissa oli esillä runsaasti yksittäisiä kehittämiskohteita. Pyöräilyn sujuvuutta asemanseudulla toivottiin parannettavan, muun muassa yhteyttä asematunnelin kautta Peltosaaresta keskusta. Osallistujat kaipasivat **Riksun baanaa**, joka olisi nopea ja sujuva reitti ajaa pyörällä. Uusia reittejä toivottiin Ilveskadun varteen, Metsäkorvesta Karhintielle, Vantaanjoen varteen ja joen ylitse Jukolan koululta Uhkolaan sekä Lahden radan ylitse Taipaleenraitilta Jukolaan. Peltosaaren liikuntakeskus haluttiin liitettäväksi paremmin reittiverkostoon. Reittejä haluttaisiin kehittää kävelijöiden ja pyöräilijöiden ehdoilla.

Useissa keskusteluissa tuli esille asemalta Hämeenkadulle kulkevan reittiyhteyden kehittäminen. Yhteysvälille ideoitiin jopa Maantien kautta Hämeenaukiolle kulkevaa köysirataa, jolloin mäkeä ei tarvitsisi kävellä.

Tärkeinä **liikuntapaikkoina** keskusteluissa tulivat esille Urheilupuisto kuntopolkuineen ja portaineen, hiihtolatu Teerimäenkadun varressa sekä Vehmaksen kenttä, jota toivottiin kehitettävän edelleen. Myös Metsäkorven uimapaikkaa ja Sammalistonsuon aluetta esitettiin kehitettäväksi. Sammalistonsuon alueessa nähtiin mahdollisuuksia uudeksi **virkestys- ja retkeilykohteeksi**, jonne voitaisiin toteuttaa tekojärvi, kosteikkopuisto, pitkospuut ja lintutorni. Uutta koirapuistoa toivottiin Lemmenmäentien ja Kirjauksentien risteykseen. Peltosaaren kosteikkopuisto ja Kärjäkosken luontopolku haluttiin säilyttää. Myös esteettömille luontopoluille olisi tarvetta.

